

**Міністерство освіти і науки України
Черкаський державний технологічний університет**

I Всеукраїнська науково-практична конференція

**«Наука України – погляд молодих вчених крізь
призму сучасності»**

20-22 квітня 2017 року

ЧДТУ – 2017

Міністерство освіти і науки України
Черкаський державний технологічний університет
Рада молодих вчених Черкаського державного технологічного
університету
Студентська рада Черкаського державного технологічного
університету
Рада молодих вчених Державного вищого навчального закладу
«Криворізький національний університет»
Рада молодих вчених Державного вищого навчального закладу
«Криворізький державний педагогічний університет»
Рада молодих учених Черкаського національного педагогічного
університету ім. Богдана Хмельницького

I Всеукраїнська науково-практична конференція
«Наука України – погляд молодих вчених
крізь призму сучасності»

20-22 квітня 2017 року

Тези доповідей

Черкаси 2017

Гльницька К.С.¹, Криворучко І.І.²

¹ викладач кафедри фізики і астрономії та методики їх викладання

² студентка ІV курсу факультету фізики, математики та інформатики

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань

e-ilmitskaja@udpu.edu.ua

НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ ПОТРІБНА НОВА СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ

Анотація. Базуючись на магістральних положеннях Концепції «Нова школа. Простір освітніх можливостей» [1], у даній роботі пропонується перелік складників (знань, умінь, комунікацій, автономії та відповідальності) ключових та предметних компетентностей, якими має оволодіти майбутній учитель циклу природознавчих дисциплін (зокрема, фізики), щоб забезпечити їх викладання на сучасному науковому і методичному рівні на предметній або інтегрованій основі (гімназія), а також в умовах профільного навчання (ліцей).

Ключові слова: стандарт вищої освіти, навчальний план, освітньо-професійна програма, компетентності, інтегральна соціально-особистісна компетентність.

Вступ. У новітніх документах (парадигмах, концепціях, стандартах, доповідях керівництва НАПН України [2], різних рекомендаціях тощо) стосовно подальшої модернізації системи вітчизняної освіти можна вичленити їх ядро – досягнення програмних результатів навчання у формі набуття відповідних ключових і предметних компетентностей. Відповідно з ухваленою Концепцією освітньої діяльності розробляється конкретний стандарт, а формування передбачуваних ним компетентностей забезпечується навчальним планом і програмами з підготовки певного фахівця. Лише такий логічно продуманий і структуровано-узгоджений нормативний ланцюг здатний забезпечити передбачуваний якісний результат навчання (як у середній, так і у вищій школі).

Мета роботи – сформулювати перелік компетентностей, якими має оволодіти майбутній учитель фізики (природознавчих дисциплін), щоб забезпечити навчально-виховний процес на рівні вимог Концепції нової української школи.

Постановка проблеми може бути сформульована у формі вимог, закладених в узагальненому визначенні поняття «компетентності» – як динамічного поєднання знань, умінь, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок та інших якостей особистості, що визначають її здатність проводити професійну діяльність в обраній сфері або здійснювати подальшу навчальну діяльність.

Викладення основного матеріалу. Відомо, що серцевиною стандарту вищої освіти (бакалавра, магістра) є освітньо-професійна програма, в якій і закладена система компетентностей і відповідних

конкретних результатів навчання. Таким чином, щоб підготувати вчителя до роботи у «новій школі», цикли дисциплін «психолого-педагогічної», «гуманітарної», «професійно-предметної», «фундаментальної» та «науково-предметної» підготовки навчальних планів і відповідні їм навчальні програми повинні забезпечити майбутньому вчителю на виході з університету такі

з н а н н я:

- знати історію Української державності;
- знати досконало українську мову (мати навик володіння хоча б однією з іноземних мов);
- знати закони України про освіту та відповідні підзаконні акти;
- знати методи педагогічних досліджень;
- знати основні сучасні теорії психолого-педагогічної науки та практику їх застосування;
- знати характеристики вікових особливостей учнів;
- знати засадничі принципи особистісно-орієнтованої результатної парадигми освіти на основі компетентісного підходу;
- знати сучасні інноваційні технології навчання;
- знати основи сучасного школознавства;
- володіти загальнонауковими знаннями (філософські категорії і закони, методологічні знання, еволюцію природи тощо);
- володіти природничо-науковими знаннями (принципи доповнюваності та симетрії, закони збереження, природничо-наукова та загальнонаукова картина світу, технічні та технологічні знання тощо);

у м і н н я:

- володіє здатністю критично добирати та використовувати психолого-педагогічні і світоглядні підходи у професійній діяльності;
- володіє основами і дотримується норм учительської культури і моралі;
- уміє знаходити, обробляти та аналізувати інформацію, необхідну для професійної діяльності;
- уміє застосовувати сучасні методики і технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середній загальноосвітніх закладах;
- уміє застосовувати сучасні методики діагностики навчальних досягнень учнів;
- уміє організовувати і здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовку їх до свідомого вибору життєвого шляху;

н а в и к и к о м у н і к а ц і ї:

- дотримується етичних норм у процесі комунікації з колегами по навчальному закладу, учнями та їх батьками;
- уміє створювати умови доброзичливої комунікації учні у класі (школі);

- здатний створювати позитивний морально-психологічний клімат у процесі стимулювання конкурентності учнів у навчання;
  - уміє планувати, організувати і використовувати форми позашкільної роботи (гуртки, екскурсії, походи у природу тощо) для згуртування учнівського колективу;
  - комунікує з учителями в межах професійних об'єднань (наради, засідання методоб'єднання, конференції, виставки, конкурси учителів тощо);
  - здатний організувати співпрацю і взаємодопомогу учнів з різним рівнем навчальних досягнень;
  - здатний об'єктивно оцінювати роль освіти і науки, як складових загальнолюдської культури, в різні історичні періоди розвитку людського суспільства;
- автономію і відповідальність:**
- здатний аналізувати і прищеплювати учням розуміння значущих світоглядних проблем (демографічної, економічної, енергетичної, ресурсної, екологічної та ін.), які інтегрувалися в концепцію сталого розвитку людства;
  - здатний вчитися упродовж життя і автономно удосконалювати набуту кваліфікацію синхронно з розвитком та досягненнями своєї базової науки (фізики) та суміжних з нею наук і методик їх навчання;
  - здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціального походження, культурного і економічного статусу;
  - несе відповідальність за результати та якість своєї професійної діяльності перед учнями, їх батьками та суспільством;
  - готовий до відповідальності за створення безпечних умов навчання, охорону життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та під час позаурочних форм роботи.

Висновки. Реалізація перерахованих у даній роботі надпредметних і предметних компетентностей сприятиме формуванню у випускника педагогічного університету інтегральної соціально-особистісної компетентності у формі усвідомлення значення фізичної науки у житті сучасного суспільства, у створенні і удосконаленні важливих промислових об'єктів, у практичній діяльності людини, у розв'язанні проблем енергетики, збереженні і відновленні енергетичних ресурсів, у запобіганні екологічних колапсів, у розвитку загальної культури людини та формуванні її соціально значущих орієнтацій, що забезпечать її гармонізацію з оточуючим світом.

Список використаних джерел

1. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/activities/education/zagalna-seredya/ua-sch-2016/>. – 40 с.

2. Про зміст загальної середньої освіти: науково-аналітична доповідь / О.І. Ляшенко, С.Д. Максименко, О.М. Топузов та ін.; за заг. ред. В.Г. Кременя. – К.: НАПН України, 2015. – 118 с. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B6UkMWiy4uKzNWoyN2cxZ0Q5UThpbVhraGoyS0ZyTVFnSHQw/view>